

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TỔ CHỨC ĐẢNG TRONG DOANH NGHIỆP CỔ PHẦN HOÁ (Qua thực tiễn ở tỉnh Thanh Hóa)

VÕ DUY SANG *

Đại hội X của Đảng đặc biệt coi trọng nhiệm vụ nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng (TCCSD), yêu cầu toàn Đảng “phải dồn sức xây dựng tổ chức cơ sở đảng, làm cho tổ chức này thực sự trong sạch vững mạnh...”. Trước sự phát triển mạnh mẽ của các mô hình doanh nghiệp, đặc biệt là loại hình cổ phần, Đại hội xác định một trong những nhiệm vụ trọng tâm là “Chú ý xây dựng tổ chức cơ sở đảng trong các doanh nghiệp cổ phần...”¹ và “Tiếp tục hoàn thiện và thực hiện tốt các quy định về chức năng, nhiệm vụ, phương hướng hoạt động của các loại hình tổ chức cơ sở đảng, chú trọng các loại hình mới như tổ chức cơ sở đảng trong các công ty cổ phần (CTCP),...”².

Thanh Hoá là một tỉnh tiến hành cổ phần hóa (CPH) doanh nghiệp vào loại nhanh của cả nước. Tháng 10 - 2003, Thanh Hoá được chọn làm thí điểm CPH doanh nghiệp, bỏ sở chủ quản, tăng cường quyền tự chủ sản xuất - kinh doanh. Tổng công ty mía đường Lam Sơn và Xí nghiệp nước mắm Thanh Hương là hai đơn vị cổ phần thí điểm và đã đạt được những thành công đáng ghi nhận. Đến tháng 9-2006, toàn tỉnh đã có 436 CTCP trên tổng số 2.588 doanh nghiệp. Trong số 145 doanh nghiệp nhà nước chuyển đổi sở hữu có 79 doanh nghiệp CPH; chuyển giao cho tập thể người lao động: 1; bán: 2;

chuyển thành đơn vị sự nghiệp có thu: 3; sắp xếp theo mô hình công ty mẹ - công ty con: 1; sáp nhập: 42. Toàn Đảng bộ có 90 TCCSD hoạt động trong công ty có vốn nhà nước. Trong các doanh nghiệp nhà nước được CPH, hầu hết vốn là của cổ đông, tỷ lệ vốn nhà nước chiếm tỷ lệ thấp, chỉ còn một vài đơn vị có tỷ lệ vốn nhà nước chiếm giữ tỷ lệ cao... (CTCP xe khách, Công ty chế biến xuất khẩu thủy sản, CTCP dược - vật tư y tế).

Trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa, một số lượng lớn doanh nghiệp tập trung ở thành phố Thanh Hóa. Tính đến tháng 6-2006, trên địa bàn thành phố có 1.044 doanh nghiệp. Trong đó, có 263 CTCP. Đến tháng 9-2006, Đảng bộ thành phố có 43 đảng bộ, chi bộ CTCP. Do đặc thù hoạt động, điều kiện quy mô và khả năng tài chính,.. nên các doanh nghiệp được sắp xếp lại theo nhiều dạng: CTCP nhà nước còn chiếm giữ 51% vốn; CTCP nhà nước chỉ chiếm giữ 10 - 20% vốn; CTCP nhà nước không giữ phần vốn nào; Công ty nhà nước không đủ điều kiện để cổ phần bởi lý do tài chính, nên bán, khoán, cho thuê.

Trong quá trình CPH có 3 khả năng:

Thứ nhất, doanh nghiệp có ít lợi thế kinh doanh, sau CPH hoạt động sản xuất kinh doanh bình thường, có hiệu quả hơn. TCCSD hoạt động thuận lợi. Bí thư mua cổ phần cao và đứng trong hội đồng quản trị (HDQT), có thể là chủ tịch HDQT hoặc phó giám đốc kiêm bí thư. Cấp uỷ viên có người tham gia HDQT hoặc là cổ

* Phó giám đốc Sở thủy sản Thanh Hóa

đồng có cổ phần cao.

Thứ hai, doanh nghiệp bán, khoán, cho thuê cho đối tượng chủ yếu là trong nội bộ doanh nghiệp. Phần lớn giao cho Chủ tịch công đoàn là chính và Đảng lãnh đạo toàn diện.

Thứ ba, doanh nghiệp có lợi thế để sản xuất - kinh doanh. Khi CPH, bán cổ phiếu rộng rãi, thành phần cổ đông là tư nhân có số lượng lớn, chiếm 50 - 70% tổng vốn. Trong số cổ đông đó, có nhiều người chưa phải là đảng viên, do vậy việc xây dựng TCCSD gặp khó khăn.

Sau CPH, nhiều doanh nghiệp chủ động huy động nguồn vốn, đầu tư công nghệ tiên tiến, mở rộng sản xuất kinh doanh, thu hút lao động, giải quyết việc làm, nâng cao thu nhập, đóng góp ngân sách lớn cho Nhà nước, tiêu biểu như Công ty cổ phần bia Thanh Hoá, Công ty cổ phần dược - vật tư y tế, Công ty cổ phần nước mắm Thanh Hương, Công ty cổ phần in Ba Đình, doanh nghiệp phân bón Tiến Nông... Các TCCSD ở các doanh nghiệp này hoạt động tốt, đạt được những kết quả quan trọng trong xây dựng và phát triển đội ngũ đảng viên, có bước chuyển biến tích cực, vững chắc trong xây dựng tổ chức đảng trong sạch, vững mạnh.

Trước sự phát triển nhanh của các CTCP, công tác xây dựng Đảng ở một số cơ sở, nhất là khu vực phường, xã còn lúng túng về cơ chế, phương thức, biện pháp xây dựng tổ chức đảng và phát triển đảng viên. Lãnh đạo của tổ chức đảng chủ yếu là đối với đảng viên, còn đối với hoạt động của doanh nghiệp từ công tác tổ chức, chế độ đối với người lao động đều do chủ doanh nghiệp quyết định.

Một số tổ chức đảng, nhất là ở đơn vị đang gặp khó khăn trong sản xuất kinh doanh, chế độ và chất lượng sinh hoạt đảng chưa đảm bảo theo quy định của *Điều lệ Đảng*, năng lực và vai trò lãnh đạo của cấp uỷ yếu, chưa thể hiện được vai trò hạt nhân chính trị ở cơ sở, chưa làm tốt công tác phát triển đảng viên mới. Tỷ lệ TCCSD khối doanh nghiệp đã CPH chưa đạt tiêu chuẩn trong sạch vững mạnh còn chiếm tỷ lệ cao:

46,5%; trong đó, yếu kém còn 3 đơn vị (chiếm 6,9%).

Có nhiều nguyên nhân dẫn đến thực trạng trên, trong đó nguyên nhân chủ yếu là do cấp uỷ đảng, các đoàn thể chưa chú trọng công tác xây dựng, củng cố tổ chức trong các doanh nghiệp đã CPH; thiếu sự chủ động, sáng tạo và tìm tòi phương thức hoạt động phù hợp với từng loại doanh nghiệp. Việc phát triển tổ chức đảng và đoàn thể trong doanh nghiệp chủ yếu do các chủ doanh nghiệp chủ động đề nghị với cấp uỷ và các đoàn thể chính trị - xã hội. Sự quan tâm chỉ đạo của cấp uỷ và các đoàn thể cơ sở chưa được nhiều. Mặt khác, công tác đảng trong khối doanh nghiệp đã CPH là vấn đề mới mẻ, đang trong quá trình tìm tòi, định hướng, các quy chế, quy định của Trung ương chậm được ban hành, do vậy công tác xây dựng Đảng gặp khó khăn.

Từ thực tế công tác Đảng trong các doanh nghiệp CPH ở tỉnh Thanh Hóa cho thấy việc củng cố và nâng chất các TCCSD trong các doanh nghiệp CPH hiện nay là một việc làm cấp bách, cần được quan tâm hàng đầu. Để khắc phục những hạn chế, từng bước nâng cao chất lượng tổ chức đảng trong các doanh nghiệp đã CPH, nhằm thực hiện thắng lợi mục tiêu mà Đại hội X đã đề ra, theo chúng tôi cần thực hiện tốt các giải pháp sau đây:

Một là, tiếp tục quán triệt thực hiện Chỉ thị 07-CT/TW ngày 23-11-1996 của Bộ chính trị và các hướng dẫn của Trung ương về tăng cường công tác xây dựng Đảng và đoàn thể trong các doanh nghiệp ngoài quốc doanh (DNNQD), thống nhất nhận thức về tầm quan trọng và tính cấp bách của công tác xây dựng tổ chức đảng, đoàn thể và phát triển đảng viên trong các DNNQD. Chăm lo xây dựng và nâng cao chất lượng hoạt động của các tổ chức đảng và đoàn thể trong doanh nghiệp đã CPH, nhằm đảm bảo sự lãnh đạo của Đảng đối với quần chúng lao động, góp phần đưa hoạt động của doanh nghiệp phát triển đúng pháp luật, làm ăn có hiệu quả, đảm bảo lợi ích của doanh nghiệp và người lao động. Trên cơ sở sự thống nhất nhận thức, xây dựng quyết tâm trong công tác chỉ đạo xây dựng và phát triển

tổ chức đảng, đoàn thể trong khu vực DNNQD.

Hai là, nâng cao vai trò và năng lực lãnh đạo của tổ chức đảng. Trước hết, cấp ủy, nhất là bí thư phải nắm vững chuyên môn trên lĩnh vực mà doanh nghiệp hoạt động, nắm vững đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước để tham gia với chủ doanh nghiệp (HDQT, ban giám đốc) trong việc lãnh đạo doanh nghiệp hoạt động sản xuất - kinh doanh có hiệu quả, thực hiện tốt các chính sách đối với người lao động. Đồng thời, tuyên truyền vận động đảng viên, người lao động chấp hành chính sách, pháp luật. Đây là yếu tố quan trọng hàng đầu, là nhân tố đảm bảo vai trò hạt nhân lãnh đạo chính trị của tổ chức đảng.

Thực tế ở tỉnh Thanh Hóa cho thấy, những tổ chức đảng có đội ngũ cấp ủy và đảng viên, nhất là bí thư có trình độ, năng lực chuyên môn giỏi, hiểu biết về công tác quản lý kinh tế, tay nghề kỹ thuật vững, làm tốt công tác tuyên truyền, vận động chăm lo đến lợi ích người lao động thì vị trí, vai trò của tổ chức đảng được đề cao. Chủ doanh nghiệp tạo mọi điều kiện kể cả nguồn kinh phí cho hoạt động của tổ chức đảng và các đoàn thể quần chúng.

Ba là, xây dựng và thực hiện tốt qui chế hoạt động của cấp ủy theo đúng Quy định 100 của Ban bí thư Trung ương về chức năng, nhiệm vụ của các tổ chức đảng trong doanh nghiệp tư nhân. Tăng cường sự phối hợp hoạt động giữa các tổ chức trong doanh nghiệp. Xây dựng, hoàn thiện và thực hiện nghiêm túc quy chế hoạt động, giải quyết tốt mối quan hệ giữa TCCSD với lãnh đạo doanh nghiệp và các đoàn thể quần chúng.

Giữ vững nề nếp và nâng cao chất lượng sinh hoạt đảng, nhất là sinh hoạt cấp ủy và chi bộ, thực hiện tốt công tác kiểm tra, quản lý, phân công công tác cấp ủy và đảng viên trên cơ sở yêu cầu nhiệm vụ và khả năng, trình độ của đảng viên. Nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên. Thông qua phong trào thi đua, lựa chọn, bồi dưỡng những nhân tố tích cực, tiêu biểu để kết nạp vào Đảng, kể cả chủ doanh nghiệp. Đây là một nhiệm vụ quan trọng mà các cấp ủy cần quan tâm và chỉ đạo thực hiện.

Bốn là, thường xuyên kiện toàn về tổ chức, củng cố các chi bộ, tổ đảng; thay thế, bổ sung kịp thời những ban chi ủy, tổ trưởng tổ đảng yếu về năng lực và thiếu trách nhiệm. Những nơi có đủ số lượng đảng viên theo quy định mà chưa có tổ chức đảng cần xúc tiến việc thành lập tổ chức đảng. Nơi chưa có đủ số lượng đảng viên thì bố trí sinh hoạt ghép với các chi bộ trên cùng địa bàn, nếu doanh nghiệp nằm trong khu công nghiệp thì sinh hoạt với tổ chức đảng ban quản lý, khi có đủ số lượng thì thành lập chi bộ.

Năm là, xây dựng, nâng cao chất lượng hoạt động của các đoàn thể quần chúng, nhất là hoạt động của Công đoàn, Đoàn thanh niên, nhằm vận động công nhân, lao động tham gia vào các phong trào thi đua làm kinh tế, phát triển giai cấp công nhân trong thời kỳ mới, thúc đẩy sự phát triển của doanh nghiệp, thực hiện nhiệm vụ và bảo vệ quyền hợp pháp của người lao động. Lựa chọn, bồi dưỡng và giới thiệu cho tổ chức đảng nhiều đoàn viên, hội viên ưu tú để kết nạp vào Đảng.

Thứ sáu, tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy cấp trên đối với các tổ chức đảng ở doanh nghiệp. Đảng ủy cấp trên phải nắm chắc tình hình cơ sở, trên cơ sở đó có chủ trương và biện pháp lãnh đạo đúng đắn, kịp thời đối với các tổ chức đảng trong doanh nghiệp và giúp cho các tổ chức đảng thực hiện tốt sự lãnh đạo của cấp trên. Làm cho đảng viên, công nhân, lao động có nhận thức đúng đắn và quán triệt sâu sắc về các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về sắp xếp, đổi mới, phát triển, nâng cao hiệu quả doanh nghiệp đã CPH..

Xây dựng tổ chức đảng trong doanh nghiệp CPH là một việc làm mới và gặp không ít khó khăn cả về lý luận và thực tiễn. Đây là vấn đề có tính phổ biến, lâu dài cần có chương trình, kế hoạch cụ thể, cần xây dựng, hoàn thiện các quy định về chức năng, nhiệm vụ, phương thức hoạt động cơ bản cho phù hợp với loại hình tổ chức đảng trong doanh nghiệp CPH.

1, 2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X*, CTQG, H, 2006, tr. 132, 298.